



ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Bruntál, Dukelská 1

Dukelská 1, 792 01 Bruntál

Identifikátor školy: 600 016 064

Termín konání orientační inspekce: 21. – 23. listopad 2001

Čj.	141 24/02-11142
Signatura	on1zv516

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Bruntál je gymnáziem se všeobecným zaměřením, kde se vyučuje oborům 79-41- - K/401 s délkou studia 4 roky a 79-41-K/801 s délkou studia 8 roků. Oba obory mají formu denního studia. Ve školním roce 2001/2002 má škola osm tříd osmiletého studia (prima až septima se dvěma sextami) s 226 žáky a 4 třídy čtyřletého studia (1. až 4. ročník) se 113 žáky.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo zjištěno, že výuka českého jazyka probíhá podle deklarovaných učebních dokumentů. Ve všech třídách je časová dotace českého jazyka v souladu s učebním plánem, probírané učivo příslušného ročníku je obsaženo v tematických plánech vyučujících. Ty jsou zpracovány promyšleně s ohledem na podmínky školy.

Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna, neboť na škole pracuje předmětová komise ČJ, která mimo jiné koordinuje i tuto oblast. Výukové cíle odpovídaly danému typu školy, v jednotlivých hodinách byly stanoveny vhodně a přiměřeně. Ve vyšších ročnících byly hodiny náročnější, důraz byl položen na logické myšlení, vlastní zkušenosti z oblasti literární tvorby a na rozvoj komunikativních dovedností.

Pro výuku českého jazyka jsou k dispozici dvě odborné učebny. První je vybavena tabelárními pomůckami a obrazovým materiálem vztahujícím se k probíranému učivu. K dispozici jsou encyklopedie, Slovníky spisovné češtiny, Pravidla spisovné češtiny a řada odborných příruček. Didaktická technika (barevný televizor, video, zpětný projektor, hifi věž) nebyla v procesu výuky využita. Třída působí příjemným dojmem. Druhá učebna slouží i pro výuku hudební výchovy. Její vybavení je strohé, třída působí neosobním dojmem. Chybí tabelární pomůcky i obrazová výzdoba. Pro výuku mají žáci nižších ročníků učebnice SPN, ve vyšších ročnících soubor učebnic "TRIZONIA" (Učebnice jsou schválené MŠMT ČR.) Potřebám žáků i vyučujícím slouží studovna, která obsahuje řadu svazků odborné a populárně-naučné literatury. Všechny vyučující českého jazyka splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené danou vyhláškou.

Vyučovací hodiny českého jazyka byly promyšlené, kvalitně připravené. Výběr látky s množstvím informací odpovídal věkovým zvláštnostem a podmínkám jednotlivých ročníků. Jednotlivé zadávané úkoly prohlubovaly logické myšlení, žáci byli vedeni k samostatnosti a vzájemné kooperaci. Důraz byl položen na praktickou aplikaci probíraného učiva. Všechny vyučující vytvářely ve výuce dostatečný prostor pro samostatné aktivní učení. Učivo bylo interpretováno věcně správně v souladu se současným stavem teorie poznání. Organizace hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům, daný čas byl efektivně využit.

Vhodná motivace ve většině hodin udržovala pozornost žáků, funkční a promyšlené bylo využití mezipředmětových vztahů a osobních zkušeností studentů. Ověřování pochopení látky probíhalo ústní i písemnou formou, při hodnocení byla respektována individualita žáků. Hodnocení bylo objektivní, vždy zdůvodněné.

Oblast interakce a komunikace byla při výuce realizována dohodnutými pravidly jednání, která byla oběma stranami akceptována.

Celkově je kvalita výuky českého jazyka hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Členění učiva německého jazyka do jednotlivých ročníků, rovněž i časová dotace odpovídají schválenému učebnímu plánu a učebním osnovám vzdělávacího programu pro osmiletá a čtyřletá gymnázia. Časově tematické plány vyučujících jsou zpracovány ve vzájemné kooperaci v rámci předmětové komise cizích jazyků, což je zárukou zajištění kontinuity výuky. Obsahují sumář lekcí (dle učebnic) přerozdělených do jednotlivých ročníků, dále pak ročníkové plány, jejichž kvalita se pohybuje od velmi strohých až po účelně rozpracovaná témata s uvedením hodinové dotace a časovým zařazením. Úroveň perspektivní i bezprostřední přípravy učitelů je též velmi rozdílná. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání, studenti mají možnost využít nabídky volitelných předmětů a účastnit se výuky konverzace v německém jazyce.

Sledovanému předmětu vyučují pedagogové s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pro výuku se ve škole využívá pěti jazykových učeben, z nichž dvě jsou vybaveny sluchátkovou aparaturou. Ve třech učebnách jsou instalovány televizory s videorekordéry a minivěže s magnetofony. Vybavení audiovizuální technikou lze považovat za nadstandardní, její využití je však neúčelné. V navštívených hodinách byla pouze v jednom případě použita doprovodná nahrávka k textu v učebnici. Učebny působí velmi strohým neestetickým dojmem, vybavení starým opotřebovaným nábytkem bez možnosti umístění tabelárních a jiných transparentních pomůcek (chybí nástěnky, magnetické tabule, doplňující texty se lepí přímo na stěnu) ovlivňuje negativně celkovou atmosféru výuky. Ve sbírce kabinetu je přiměřené množství literatury, avšak starší, její obnovování záleží na finančních možnostech školy. Slovníků pro přímé použití v hodinách je dostatek, ale vzhledem ke komplikovanému přenášení z kabinetu se jich často nevyužívá.

Struktura navštívených hodin u jednotlivých vyučujících byla velmi odlišná. Komunikace byla vedena v německém jazyce, organizační pokyny byly jasné a srozumitelné, sled a množství informací byly přiměřené náročnosti učiva. Ve výstavbě hodin převažovala klasická forma frontální výuky. Důraz byl kladen na procvičování gramatiky a konverzační cvičení. Rozmanitých vyučovacích metod bylo využito ve kvintě, kde studenti byli aktivizováni vhodnými motivačními výzvami, pracovali se zájmem a s důvěrou se obraceli na vyučující. Ve třídě panovala dělná atmosféra, jednotlivé činnosti byly bezprostředně vyhodnocovány, hodnocení mělo motivační charakter. Vyučovací čas zde byl maximálně efektivně využit.

V průběhu výuky byla oboustranně akceptována dohodnutá pravidla jednání, studenti měli možnost vyjádřit svůj názor. Byl dán dostatečný prostor pro rozvoj komunikativních schopností. Nabytých vědomostí a dovedností mohou studenti využít ve školních a okresních kolech olympiády v němčině. Kvalita verbální a neverbální komunikace vyučujících byla na velmi dobré úrovni. Vztah studentů k výuce je pozitivní.

Celkové hodnocení kvality výuky německého jazyka je velmi dobré.

Dějepis

Týdenní hodinová dotace sledovaného předmětu i členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu se deklaroványými učebními dokumenty. Tematické plány vyučujících mají rozdílnou úroveň zpracování. Část z nich je detailně rozpracována do přesného časového horizontu, část je zpracována pouze rámcově. Tím je ztížena kontrola kontinuity mezi jednotlivými ročníky. Kontrolou zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním ve sledovaných hodinách však nebylo zjištěno časové zpoždění proti těmto plánům.

Ve všech sledovaných hodinách odpovídaly výukové a výchovné cíle standardu vzdělání. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku směřovala k naplnění stanovených cílů, které respektovaly aktuální složení tříd. Výuku dějepisu zajišťují učitelé s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Výuka probíhala jednak v odborné učebně, ve které měli žáci k dispozici dostatek historických map, archeologických multiplikátů i tabelárních pomůcek, jednak v kmenové třídě. Zde měli studenti možnost pracovat jen s nástěnnou historickou mapou. Didaktická technika byla v obou učebnách, nebyla však využita. Materiální podmínky sledovaného předmětu jsou na standardní úrovni. Kabinet dějepisu má dostatek starších historických map, postupně se vybavuje videotéka. V kabinetě je dostatek diapositivů i starší odborné literatury z okruhu českých a světových dějin. Žáci mohou využívat i studovny, v níž je odpovídající knižní fond.

Ve stavbě a organizaci hodin převažovaly metodicky správné standardní postupy s převahou dominantní úlohy učitele a frontální samostatnou prací žáků. Žáci pracovali s učebnicemi a nástěnnými mapami, v nižších ročnících měli k dispozici historické multiplikáty a řadu populárně-naučné literatury. Vlastní učivo bylo interpretováno věcně správně v souladu se současnými historickými poznatky.

Hospitované hodiny obsahovaly už v úvodní části motivaci, avšak z pohledu žáků nebyla vždy dostatečná a ne vždy navodila potřebnou atmosféru. Ověřování pochopení látky probíhalo ústní i písemnou formou. Otázky při opakování byly voleny tak, aby žáci prokázali nejen pamětní zvládnutí učiva, ale i širší logické návaznosti historie. Žáci vesměs prokazovali velmi dobré znalosti. Klasifikace byla objektivní, vždy zdůvodněná, vyučující přistupovali ke studentům velmi taktně.

Oblast interakce a komunikace při výuce se řídila dohodnutými pravidly, která byla žáky akceptována. Aktivita žáků byla ve většině zhlédnutých hodin velmi dobrá. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni, rovněž tak komunikační úroveň studentů.

Celkově je kvalita výuky dějepisu hodnocena jako velmi dobrá.

Zeměpis

Časová dotace hodin zeměpisu je v souladu se schváleným učebním plánem pro daný typ školy. Po zhlédnutí časově tematických plánů nelze vzhledem k jejich kvalitě jednoznačně posoudit soulad s učebními osnovami a zajištění kontinuity mezi jednotlivými ročníky. Pro výuku je zpracován rámcový plán učiva s heslovitým uvedením tematických celků pro ročníky čtyřletého a osmiletého studijního cyklu, některá témata se objevují duplicitně. Úroveň plánů pro jednotlivé ročníky, které kopírují hesla rámcového plánu (ve třech až šesti bodech) bez bližší konkretizace pouze s uvedením celkového počtu hodin, je velmi nízká. V plánech se objevuje heslo cvičení, ale opět bez obsahové náplně. Možnosti nabídky výuky volitelného předmětu seminář ze zeměpisu žáci pro nezájem nevyužili.

Personální zajištění výuky je na velmi dobré úrovni, vyučující splňují vyhláškou daný požadavek odborné a pedagogické způsobilosti. Předmětu je vyučováno v odborné učebně nacházející se v areálu školy, ale mimo její budovu. Učebna byla přebudována z bývalých dílen, je vybavena starým opotřebovaným nábytkem, výukový prostor je zde velice stísněný, po stránce estetické méně podnětný. Jako neúčelné pro využití v malých prostorách je hodnoceno umístění dvou televizorů síťově propojených. K dalšímu vybavení patří promítací plátno, zpětný projektor, chybí však nástěnky, popř. magnetické tabule, kam by mohly být umístovány doplňující informace k výuce. Vybavení kabinetu je podprůměrné, je nedostatek tabelárních pomůcek a modelů potřebných k výuce v nižších ročnících osmiletého cyklu, fond nástěnných

map je dostačující, ale zastaralý. Odborná literatura je k dispozici ve školní knihovně, ve výuce se též využívá odborných časopisů Lidé a Země a Geografické rozhledy.

Struktura navštívených hodin odpovídala klasickému typu frontální výuky. Byla vedena jasnými organizačními pokyny, žákům byl dán dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru a byli též vedeni ke schopnosti učivo aplikovat. Ve všech hodinách se pracovalo s atlasy a nástěnnými mapami, zařazena byla práce s učebnicemi, v jednom případě byla výuka doplněna videonahrávkou. Učivo bylo věcně správně interpretováno, vyučovací čas byl ne vždy efektivně využit.

V nejnižších ročnících nebylo využito vstupních motivačních metod a motivačních výzev, do výuky však byla zařazena aktualizace učiva, pamatováno bylo na mezipředmětové vztahy. Prověřovány byly výchozí znalosti a dovednosti, jejich vyhodnocení však bylo nedůsledné. Zkoušení a opakování mělo návaznost na probírané učivo, realizovalo se formou individuálního zkoušení, referátu nebo formou vypracování a následného řešení křížovek. Hodnocení neobsahovalo analýzu chyb ani nebylo využito metody práce s chybou. V závěru hodin nebylo provedeno jejich hodnocení.

Ve všech navštívených hodinách bylo patrné, že dohodnutá pravidla jednání jsou všem známa a jsou respektována. Rozvoji komunikativních schopností nebyl dán vždy dostatečný prostor. Projevy nežádoucího chování se neobjevily, vztah studentů k výuce se jevil jako neutrální.

Kvalita výuky zeměpisu je hodnocena jako průměrná.

Matematika

Kontrolou tematických plánů, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách bylo zjištěno, že výuka sledovaného předmětu probíhá podle deklarovaného učebního dokumentu. Ve všech třídách je časová dotace v souladu s učebním plánem, ve čtvrtém až šestém ročníku osmiletého studia a prvním, druhém a čtvrtém ročníku čtyřletého studia je v rámci disponibilních hodin posílena o jednu hodinu týdně. Ve čtvrtém ročníku čtyřletého studia je jedna hodina týdně vyčleněna pro cvičení a třída je dělena na skupiny.

Probírané učivo příslušného ročníku je obsaženo v tematických plánech. Jejich zpracování je však velmi stručné, postihuje jen názvy širokých kapitol (např. komplexní čísla, analytická geometrie). Zvolená skladba jednotlivých velkých celků a jejich časové rozvržení neporušuje logické a didaktické zásady a obsahově souhlasí s náplní učebních osnov. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna činností metodické komise i vzájemnou spoluprací jednotlivých pedagogů.

V rámci nabídky volitelných předmětů mají žáci v posledních dvou ročnících studia možnost výběru z obsahově blízkého předmětu seminář a cvičení z matematiky, který funkčně rozvíjí vzdělávací obsah matematiky. Výukové cíle odpovídaly danému typu školy, byly v jednotlivých hodinách stanoveny vhodně a přiměřeně. Vyučující je ve většině hodin promyšleně přizpůsobovali s ohledem na aktuální stav třídy.

Všichni vyučující matematiky splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ta je plně využívána. Pro výuku sledovaného předmětu je ve škole dostatek vhodných prostor. Všechny učebny splňovaly základní psychohygienická kritéria. Část sledovaných hodin probíhala v odborné učebně matematiky, která je navíc vybavena tematicky zaměřenými nástěnkami a zpětným projektorem. Žákovský nábytek v učebnách odpovídal antropometrickým požadavkům, ve většině učeben je však starší a opotřebovaný.

Studenti používali v průběhu vyučovacích hodin schválené učebnice a sbírky matematických úloh. K dispozici má škola knihovnu matematiky a dostatek pomůcek, především modelů,

rýsovacích pomůcek aj., řada z nich je však již starších. Didaktická technika je ve škole zastoupena v míře odpovídající potřebám žáků, s výjimkou jedné hodiny však nebyla v hospitovaných hodinách využita.

Výuka předmětu byla vyučujícími v převážné části sledovaných hodin promyšlená. Vyučování se řídilo pokyny pedagogů a zvolené tempo bylo přizpůsobeno věku žáků. Procvičování byla věnována dostatečná pozornost. Učivo bylo interpretováno věcně správně, v patřičné šíři a souvislostech. Žáci většinou prokazovali velmi dobré znalosti předmětu a dovedli aplikovat získané vědomosti při řešení úloh.

Vyučující žáky motivovali seznámením s cíli hodin, během nich pak kladením problémových dotazů a úloh a uváděním příkladů z praxe. Méně však využívali mezipředmětových vztahů. V případě nesprávného řešení byla prováděna oprava postupů, což zpravidla vedlo k hlubšímu pochopení probíraného učiva. Během opakování všichni učitelé respektovali individuální dispozice žáků, otázky a úkoly byly zaměřeny na pochopení souvislostí. Shrnutí učiva a hodnocení výkonu žáků v závěru hodiny bylo provedeno jen ve dvou hospitovaných hodinách.

Mezi vyučujícími a žáky se projevoval vztah oboustranného respektu a spolupráce, komunikace probíhala na základě dohodnutých pravidel. V hodinách byl dán žákům prostor k diskusi. Učitelé vyžadovali od žáků věcné a jazykově správné vyjadřování. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni.

Celková úroveň výuky matematiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Informatika a výpočetní technika

Výuka probíhá podle platných učebních plánů pro gymnázia. V sekundě a kvintě gymnázia s osmiletým studijním cyklem je navíc výuka informatiky a výpočetní techniky zavedena v rámci disponibilních hodin. Osnovy jsou plněny s výjimkou sekundy a částečně i tercie. V sekundě je náplní informatiky a výpočetní techniky pouze psaní strojem. To tvoří také náplň poloviny časové týdenní hodinové dotace předmětu informatiky a výpočetní techniky i v tercii. V ostatních třídách vycházejí tematické plány vyučujících z platných osnov a přihlížejí k rychle se rozvíjejícímu oboru.

Informatice a výpočetní technice vyučuje učitel s odbornou i pedagogickou způsobilostí ve smyslu právních předpisů. Práci na klávesnici (psaní strojem) vyučuje učitelka s pedagogickou a odbornou způsobilostí pro předmět technika administrativy. Pro výuku je ve škole k dispozici pouze jedna odborná učebna se 14 osobními počítači zapojenými do sítě. Méně vhodné je její umístění v samostatném objektu mimo hlavní budovu školy. Počítače jsou v učebně umístěny po obvodu místnosti na stolech, žáci mají málo prostoru pro zapisování poznámek.

Během inspekce se na některých počítačích vyskytla řada technických problémů, které snižovaly efektivitu vzdělávacího procesu. Asi jedna polovina počítačů jsou staršími typy a jsou v síti méně stabilní. Nevhodné je umístění tiskárny a jednoho pracoviště v blízkosti klasické tabule (možnost jejich znečištění prachem od křídly). Všechny počítače v učebně i kabinetech učitelů umožňují připojení k Internetu. Přístup k Internetu mají žáci i v době mimo vyučování, stejně tak mohou počítače využívat i pro přípravu na ostatní předměty. Softwarové vybavení umožňuje plnit vzdělávací program předmětu, ne všechny programy však mají platnou licenci.

Při výuce předmětu jsou třídy děleny na skupiny, které však nejsou vytvářeny podle vstupních znalostí žáků při obsluze počítačů. Vzhledem k organizaci výuky, velikosti učebny a počtu počítačů není vždy zajištěno, aby každý žák měl k dispozici svůj počítač, což neumožňuje optimální výuku.

Organizace hodin, použité metody a formy práce odpovídaly schopnostem žáků i výukovým

cílům předmětu. Nové učivo a postupy vyučující podrobně vysvětloval. Nebyla však rozlišena činnost pro žáky, kteří probírané učivo již zvládali, a pro ty, kteří se s danou problematikou teprve seznamovali. Bylo zadáno několik úkolů k procvičení a studenti měli poté prostor k jejich řešení a praktické aplikaci získaných informací i k individuálnímu procvičení a osvojení dovedností. Vzhledem k technickým problémům a nedostatku počítačů neměli všichni žáci možnost pracovat vlastním tempem. Kladem hodin byl klidný a přátelský přístup vyučujícího k žákům a poskytování pomoci při řešení úkolů. Učivo bylo aktualizováno a bylo vždy v souladu se současným stavem teorie a praxe.

V úvodu vyučovacích hodin byli žáci vhodně motivováni seznámením s předpokládaným průběhem vyučovací hodiny. Motivace byla dále založena na snaze vyučujícího zaujmout žáky prezentací učiva a hodnocení jejich činnosti. Učitel se žákům průběžně věnoval, kontroloval jejich práci, opravoval chyby, ke slabším studentům přistupoval individuálně. Znalosti byly pravidelně prověřovány, otázky však nebyly vždy zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí a aplikaci učiva.

Komunikace a interakce vyučujícího se žáky byla na průměrné úrovni, pravidla jednání byla akceptována a osobnost žáka byla respektována.

Celkově je kvalita výuky sledovaného předmětu je hodnocena jako průměrná.

Fyzika

Během inspekce byly uskutečněny hospitace v hodinách fyziky ve třídách gymnázia se čtyřletým i osmiletým studijním cyklem. Týdenní časová dotace vyučovacích hodin odpovídá schválenému učebnímu plánu, z disponibilních hodin je vyučována fyzika navíc ve 4. ročníku čtyřletého studia a jsou zvýšeny dotace v některých třídách. Zde je pak vyčleňována jedna hodina týdně na cvičení. Učební osnovy jsou plněny, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá vzdělávacímu programu a je garantováno předmětovou komisí fyziky. Tím je zajištěna kontinuita výuky předmětu mezi jednotlivými ročníky. Vyučující v hospitovaných hodinách byli na výuku velmi dobře připraveni.

Všichni vyučující fyziky mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost, která je plně využívána. Materiální i prostorové podmínky pro výuku fyziky jsou velmi dobré, škola má odbornou učebnu i laboratoř fyziky a je vybavena moderními učebními pomůckami. Většina žáků měla v hospitovaných hodinách učebnice, k dispozici mají v případě potřeby i sbírky úloh, matematicko-fyzikální tabulky a kalkulátory. Prostředí odborné učebny je funkční a podnětné.

Formy a metody výuky byly vyučující voleny vzhledem k věku žáků a výukovým cílům. Některé hodiny měly charakter opakování a procvičování učiva, ve většině převládala frontální výklad kombinovaný s dialogem se žáky a se samostatnou prací žáků. Vyučovací hodiny měly jasně stanovené cíle, ne vždy však bylo učivo v závěru shrnuto. Při výuce byl žákům všemi vyučujícími vytvářen dostatečný prostor pro vyjádření vlastního názoru. Žáci byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo při řešení úloh. Při výkladu nového učiva byly v hospitovaných hodinách využity jen jednoduché pomůcky a demonstrace.

Motivace žáků využívali vyučující více v nižších třídách, ve kterých vhodně aktualizovali učivo a vycházeli ze životních zkušeností žáků. Výchozí znalosti a dovednosti žáků prověřovali vyučující většinou frontálně v rámci celé třídy nebo individuálně u tabule. V některých hospitovaných hodinách nebylo prováděno průběžné ani závěrečné vyhodnocování výsledků učení.

Celková atmosféra ve třídách během vyučování byla pozitivní a umožňovala plnit vzdělávací program. Vzájemná komunikace mezi žáky a učiteli byla založena na vzájemné důvěře a na stanovených pravidlech, byla při ní respektována osobnost žáků i učitelů.

Kvalita výuky fyziky je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve sledované oblasti

Na základě hodnocení sledovaných jevů a základních ukazatelů pro hodnocení průběhu vzdělávání (plánování a příprava výuky, podmínek výuky, motivace a hodnocení a interakce a komunikace) je průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech celkově hodnocen jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Dlouhodobou koncepcí školy je poskytovat všeobecné úplné střední vzdělání především absolventům 5. a 9. tříd základních škol v rámci spádové oblasti a připravit je ke studiu na vysokých a vyšších odborných školách, případně na jejich uplatnitelnost na trhu pracovních sil. K zajištění těchto úkolů připravuje škola od příštího roku profilaci výuky v posledních ročnících studia. Žáci těchto ročníků si budou moci volit skupiny předmětů se zvýšenou týdenní dotací vyučovacích hodin podle své budoucí profesní orientace.

Výchovně vzdělávací činnost školy vychází z ročního plánu práce, ve kterém jsou rozpracovány obecné úkoly v jednotlivých úsecích této činnosti. Plán vychází z dlouhodobé koncepce a je konzultován v pedagogické radě a předmětových komisích. Konkrétní úkoly vyplývající z ročního plánu práce jsou měsíčně plánovány a tyto plány jsou učitelům k dispozici ve sborovně školy.

Výuka probíhá podle učebních dokumentů pro gymnázia schválených MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1999 s výjimkou obsahové náplně předmětu informatika a výpočetní technika v sekundě a tercii (viz hodnocení předmětu). Širokou nabídkou volitelných a nepovinných předmětů vychází škola vstříc potřebám a zájmům žáků a specifickým podmínkám regionu.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy je na velmi dobré úrovni, vzhledem k nedodržení platných osnov v informatice a výpočetní technice je však hodnocena jako průměrná.

Organizování

Organizační uspořádání školy je zakotveno v organizačním řádu, ve kterém jsou vymezeny kompetence pracovníků. Poradními orgány jsou předmětové komise, které pracují podle svých plánů práce. Dokumentace, upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti školy je řádně vedena. Potřebné informace jsou zákonným zástupcům žáků podávány na pravidelných třídních schůzkách, konzultačních odpoledních a při osobním kontaktu s vyučujícími. Při škole pracuje občanské sdružení SRPŠ složené převážně z rodičů žáků. Rada školy byla ustavena, ale po abdikaci jejího předsedy se neschází a neplní svoji funkci. Výchovné poradenství na škole je funkční, výchovná poradkyně má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro výkon této funkce.

Organizace výuky se řídí platnými předpisy, rozvrh vyučovacích hodin odpovídá pedagogickým i psychohygienickým zásadám. Kontrolou třídních knih však bylo ve více případech zjištěno, že zvláště u posledních a prvních vyučovacích hodin není při nepřítomnosti vyučujícího zajišťováno odborné suplování nebo výuka náhradního předmětu a žáci jsou z vyučování uvolňováni.

Na veřejnosti se škola prezentuje pořádáním dnů otevřených dveří, organizováním Hráték s historií (na hradě Sovinci) pro žáky ZŠ a SŠ Bruntálska, v rámci okresu se zúčastňuje pravidelně prezentačních výstav středních škol aj.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů je hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Základem operativního řízení jsou pravidelné pedagogické porady a neplánované operativní porady konané podle aktuální potřeby. Operativní porady jsou také realizovány s vedoucími předmětových komisí. Prostřednictvím těchto komisí jsou předávány připomínky a náměty učitelů, kterým se tímto jako jednou z forem vytvářejí podmínky pro uplatňování tvořivosti a iniciativy. Vedení školy podporuje další vzdělávání učitelů a zajišťuje pomoc začínajícím učitelům.

Hmotné motivace pracovníků je dosahováno především formou osobních příplatků a mimořádných odměn, jejich kritéria jsou zveřejněna ve vnitřním platovém předpisu. Jsou rovněž součástí kolektivní smlouvy, která byla uzavřena s odborovým hnutím, ale jejíž platnost nebyla pro tento školní rok prodloužena. Formou morální motivace jsou pochvaly udělované pracovníkům ředitelem školy.

Rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Kontroly výchovně vzdělávací činnosti školy, provozu i hospodaření jsou realizovány podle ročního plánu kontrol. Podílejí se na nich ředitel školy a jeho zástupce, na další pracovníky nejsou kontrolní kompetence přenášeny. Kontrolu pedagogické dokumentace a práce třídních učitelů provádí zástupce ředitele, kontrolu práce předmětových komisí, výchovného poradce, hospodaření a provozu školy provádí zpravidla ředitel školy. Hospitační činnost vykonávají ředitel školy a jeho zástupce (volitelné předměty). Výsledky kontrol jsou projednávány s pracovníky školy a jsou využívány pro jejich hodnocení. Pro sledování úrovně výsledků učení žáků jsou využívány vnitřní evaluační testy a testy Kalibro, je rovněž sledována úspěšnost přijetí absolventů na vysoké školy a v rámci možností jsou prováděny rozborů přijímacího řízení.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů odpovídá velikosti a podmínkám školy a jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Na základě výsledků hodnocení jednotlivých sledovaných oblastí jsou podmínky vzdělávání celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kontrolované období: rok 2000

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V oblasti hodnocení dodržení závazného ukazatele rozpočtu NIV bylo zjištěno, že závazný ukazatel neinvestičních výdajů celkem byl dodržen.

Neinvestiční výdaje celkem byly ze státního rozpočtu přiděleny ve výši 7 853 500 Kč, výsledek hospodaření za sledované období byl nulový. Kontrolou stavu na účtech fondů hmotné zainteresovanosti bylo zjištěno, že k 31.12.2000 je stav finančních prostředků ve fondu reprodukce investičních prostředků 139 818 Kč a ve fondu kulturních a sociálních potřeb 33 852 Kč, celkem 173 670 Kč, což je 2,2 % v poměru k přidělenému rozpočtu.

Výnosy z prodeje státního majetku byly použity v souladu s právními předpisy.

Namátkovou kontrolou účetních dokladů za září 2000 bylo zjištěno, že škola porušila zákon o účetnictví tím, že některé výdajové účetní doklady neobsahovaly požadované náležitosti.

Závazné ukazatele rozpočtu NIV byly dodrženy.

Škola porušila zákon o účetnictví tím, že některé účetní doklady neobsahovaly požadované náležitosti.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace - limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci - byly školou bezvýtku dodrženy.

Kontrolní zápočty správnosti zařazení do platových tříd a platových stupňů byly provedeny namátkou u 13 zaměstnanců školy. Ve sledovaném období nebylo ani v jednom případě zjištěno nesprávné zařazení do platové třídy a platového stupně.

Kontrolou vyplacených nenárokových složek platů bylo zjištěno čerpání v poměru 87 % na osobní příplatky a 13 % na odměny. Obecně závazné právní předpisy porušeny nebyly.

V oblasti vyplácení nenárokových složek platu zaměstnanců školy nebylo zjištěno v žádném případě porušení zákonem stanovené výše osobních příplatků. Kontrola byla provedena podle mzdových listů u všech zaměstnanců.

Z dokumentace předložené ředitelem gymnázia vyplývá, že výši osobních příplatků a odměn stanovil ředitel zaměstnancům v roce 2000 na základě kritérií, zapracovaných v kolektivní smlouvě ze dne 9. 2. 2000. Ze strany ředitele školy je věnována vyplácení nenárokových složek platu náležitá pozornost. Diferencuje podle kvality i kvantity vykonané práce.

Odměny vyplacené zaměstnancům školy v kontrolovaném období za splnění mimořádných úkolů jsou doloženy písemným zdůvodněním. Řediteli školy byly vyplaceny odměny na základě písemného stanovení školským úřadem.

Na úseku tvorby a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb (dále FKSP) bylo zjištěno, že zásady hospodaření s FKSP a rozpočet jsou zpracovány, zjištěné drobné nedostatky administrativního charakteru byly v průběhu kontroly odstraněny. Propočtení základního přídělů do FKSP je správný, je veden samostatný účet u peněžního ústavu. Namátkovou kontrolou náležitostí účetních dokladů a kontrolou použití finančních prostředků bylo zjištěno, že účetní

doklady obsahují požadované náležitosti a prostředky jsou vynakládány v souladu s platnými předpisy.

Mzdové prostředky byly vynaloženy efektivně a byly vypláceny v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Prostředky FKSP byly vynakládány efektivně a v souladu s platnými předpisy. Zjištěné administrativní nedostatky byly v průběhu kontroly odstraněny.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Použití prostředků na učebnice, učební pomůcky a vzdělávání zaměstnanců odpovídá přiděleným prostředkům a účel jejich použití byl dodržen. Podíl prostředků na vzdělávání je 0,34 %, na učebnice 0,73 % a na učební pomůcky 7,07 % z celkových ONIV.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na učebnice, učební pomůcky a vzdělávání zaměstnanců byly efektivně a účelně vynaloženy.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Podle Smlouvy o poskytnutí dotace na realizaci minimálního preventivního programu “Škola bez drog“ a k prevenci sociálně patologických jevů poskytl Školský úřad Bruntál účelové prostředky 5 000 Kč. Prostředky byly použity v souladu s poskytnutým účelem.

Účelové prostředky byly vynakládány efektivně a účel jejich použití byl dodržen.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Ve sledovaném období byla financována plynofikace kotelny s celkovým nákladem 1 569 248 Kč. Státní dotace byla přidělena ve výši 1 520 000 Kč a prostředky školy z fondu reprodukce investičního majetku byly použity ve výši 49 248 Kč. Investiční záměr byl schválen MŠMT, stavba byla zahájena v září a dokončena v prosinci. Akce byla sledovaná Okresním úřadem Bruntál, referátem školství a čerpání investičních prostředků bylo průběžně kontrolováno podle faktur. Podle účetní evidence majetku bylo zjištěno, že hodnota budovy školy byla zvýšena o náklad na plynofikaci.

Investiční prostředky byly vynakládány efektivně a účel jejich použití byl dodržen.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Zpracování výroční zprávy o hospodaření školy je v souladu se zákonnou úpravou.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vynaloženy efektivně a na sledovaných úsecích nebylo zjištěno jejich nevhodné použití.

Škola porušila zákon o účetnictví tím, že některé účetní doklady neobsahovaly požadované náležitosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace podle § 38a odst. 1 písm. a - j zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,

- učební plány ředitelem školy upravené pro školní rok 2001/2002,
- výroční zpráva o činnosti školy za šk. r. 2000/2001 a o hospodaření školy za rok 2000,
- organizační řád školy a plán práce školy na šk. rok 2001/2002,
- tematické plány vyučujících v hospitovaných předmětech,
- úprava rozpočtu k 15.12.2000, statistické a účetní výkazy za rok 2000, výkaz zisku a ztrát Úč ROPO 4-02 za rok 2000,
- zúčtování finančních vztahů PO se státním rozpočtem za rok 2000,
- mzdové listy zaměstnanců školy za rok 2000,
- výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 za rok 2000,
- kolektivní smlouva ze dne 9. 2. 2000,
- dokumentace ředitele gymnázia k vyplácení nenárokových složek platu,
- zásady hospodaření s FKSP a rozpočet na rok 2000,
- účetní doklady FKSP – faktury za rok 2000,
- hlavní účetní kniha za rok 2000 a účetní sestavy jednotlivých účtů,
- účetní doklady – faktury za rok 2000,
- schválení investičního záměru č.j. EK/1012/2000.

ZÁVĚR

Změny v činnosti školy od předchozí inspekce

Předchozí inspekce byla ve škole provedena ve dnech 13. – 16. října 1998. Její doporučení se podařilo škole realizovat pouze částečně, opakovaně bylo zjištěno, že

- nebyla dána do souladu s platnými osnovami výuka informatiky a výpočetní techniky, stále se v některých třídách v jejím rámci vyučuje psaní strojem (viz hodnocení předmětu),
- nebyly vytvořeny podmínky pro využití odborné učebny výpočetní techniky pro výuku v jiných předmětech než v informatice a výpočetní technice a nepodařilo se uvést používané softwarové vybavení (s výjimkou vlastního síťového programu) do souladu s licenční politikou.

Dále došlo k těmto pozitivním změnám:

- zlepšila se kvalita výuky v některých předmětech (český jazyk, matematika),
- plynofikace kotelny a v jejím důsledku zlepšení psychohygienických podmínek výuky.

Na základě inspekčních zjištění je průběh a kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá, rovněž i podmínky vzdělávání jsou hodnoceny celkově jako velmi dobré. Při kontrole efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům nebylo shledáno jejich nehospodárné nebo neefektivní čerpání.

Negativem v činnosti školy bylo zjištění nedodržení učebních osnov předmětu informatika a výpočetní technika ve dvou třídách a skutečnost, že některé účetní výdajové doklady neobsahovaly požadované náležitosti.

Škola plní zvolený vzdělávací program a zaujímá v systému školství v rámci okresu Bruntál nezastupitelné místo.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Slavičinský	Mgr. Jiří Slavičinský
Členové týmu	Mgr. Isabela Hobzová	Mgr. Isabela Hobzová
	Mgr. Jan Katolický	Mgr. Jan Katolický
	RNDr. Libor Kubica	RNDr. Libor Kubica
Další zaměstnanci ČŠI	Hana Jánošková Ing. Alena Ledabylová	

V Bruntále dne 4. ledna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. leden 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

RNDr. Jan Votruba

RNDr. Jan Votruba
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava 2	2002-01-29	141 58/02-11142
Moravskoslezský kraj - Krajský úřad, k rukám PhDr. J. Wenigerové, 28. října 117, 702 Ostrava 2	2002-01-29	141 59/02-11142
Rada školy Gymnázia Bruntál, Dukelská 1, 792 01 Bruntál	2002-01-29	141 60/002-11142

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.